

maafte om et Aar Møllerne slet ikke behøve en saadan Told, vil man dog, synes mig, daarlige kunne gaa til. — Jeg vil tillade mig at slutte, hvad jeg vilde sige, med nogle Bemærkninger, som den højtærede Formand jo kan stanse mig i, hvis han ikke vil tillade mig at gøre dem, da de ganske vist ikke meget direkte vedkomme dette Forslag. Det er nogle Bemærkninger af mere almindelig politisk Karakter. Disse Forslag ere jo betegneede i den almindelige Bevidsthed — jeg mener selvfølgelig ikke af Regeringen — som Agravforslag, som Forslag der særlig have taget Sigte paa den Bevægelse, der har været oppe her i Landet i den senere Tid, og som man kalder Agravbevægelsen, og jeg kan egentlig for saa vidt saa godt forstaa, at man tænker paa denne Bevægelse, thi det er jo muligt, at Bevægelsen vil tage Fart og virkelig vil saa en betydelig Indflydelse paa vort politiske Liv og altsaa paa vort hele Samfundsliv her i Landet. Og det er heller ikke saa underligt, at mange selv om de egentlig ikke fra først af have haft eller maafte heller ikke nu have nogen særlig stor Sympati for den saakaldte Agravbevægelse, fordi de vel i det hele taget ikke have Sympati for politiske Bevægelser, der saa øjensynlig sætte den enkelte Masses Interesser i Iste Linie, det er ikke saa underligt, om mange trods det føle sig tiltalte af denne Bevægelse, idet de haabe paa, at man maafte gennem den kan komme ud af de nuværende mindre tiltalende politiske Forhold. Det er nu paa 3dje Aar, at vi, efter at vi leve under, hvad jeg vil kalde, Forligets Konstellation, det er 3dje Aar, at man venter og venter paa, at vi skulle komme ind i normale Tilstande, saa en regelmæssig Finanslov. I det første Aar, for 2 Aar siden altsaa, gjordes der slet ikke Forsøg paa at opnaa et Forlig, i alt Fald ikke saaledes, at man kunde se det. I 3dje blev der gjort ivrige Forsøg derpaa. De lykkedes ikke, og jeg for mit personlige Vedkommende var glad over, at de ikke lykkedes, thi efter min Overbevisning havde vi ikke faaet noget godt ud, hvis det Forlig var kommet i Stand, som der den Gang var Tale om. Nu i Aar er der jo heller ingen Tvivl om, at de samme Forligsbestræbelser fortsættes, og det er muligt, og man kan haabe, at de føre til et virkelig godt Resultat. Sker dette, komme vi til et virkelig godt Resultat gennem denne Samlings Forhandling, ja, saa vil jeg sige for mit Vedkommende, at saa kan det endda være det samme med den meget ærede Agravforening, om den end vil kunne saa sin naturlige Indflydelse alligevel. Men de politiske Forhold vilde da komme til at staa

under en anden Konstellation, vi ville komme til ganske roligt at fortsætte, men paa et andet Grundlag, et normalt Grundlag, nemlig den nuværende Politik og just derved, ved at saa et normalt Grundlag, vil der saa ogsaa være Grund til at antage og haabe, at man vil komme til reelle Resultater, komme til at gaa fremad, og det er det, det kommer an paa. Men hvis det nu ikke sker, hvis det ikke sker, at vi komme til et Forlig i Aar, saa antager jeg det for givet, at vi heller ikke komme til det næste Aar, som er det sidste Aar for Valgene, og saa kan jeg ikke se rettere, end at saa har den Politik, som har været ført her siden Efteraaret 1890, saa nogenlunde gjort Niasto. Og hvad skal der saa følge bag efter? Det kunde jo være aldeles ligegyldigt, hvis der stod noget bag ved, saa at man kunde sige: Sa, naar dette er særbdigt, saa kommer der noget helt andet, noget nyt, noget bedre, naar disse Forsøg ere bristede, saa ligger der noget andet for, som man saa kan haabe kan føre Landet fremad, thi det er det, det kommer an paa. Det er ikke, fordi jeg i og for sig betragter det som noget saa uhyre vigtigt, at en Masse Love blive gennemførte Aar for Aar, men det er sikkert, at det er en Fordærvelse for Landet og endnu mere for Befolkningen at staa fuldstændig stille, og det komme vi mere og mere til, saa længe vi skulle leve under de nuværende Forhold uden at komme ud over dem og uden at se nogen Udfigt til at komme ud over dem. Altsaa, hvis det ikke sker, hvis intet Forlig kommer i Stand, ser jeg ikke, at det er muligt for den nuværende Regering at vende tilbage til den Politik, der førtes fra 1885—90. Den Politik kunne de fleste her i Tinget have meget imod, de kunne betragte dem som grundlovsbræddende, eller hvad de ville, men det var ganske sikkert en Politik, der, om end med Vidler, som de Herrer ikke billige, dog førte Landet fremad i en bestemt Retning. Man kan være misfornøjet med den, det er en anden Sag, men vi stod ikke stille, det er ganske sikkert. Men man kan roligt sige, at man gentager ikke med saa Aars Mellemrum den samme Historie, det er ikke muligt, at dette kan gentages paa samme Maade, det tror jeg i alt Fald ikke paa. Det er just derfor, under den Forudsætning, at der intet Forlig kommer, og under den Forudsætning, at Regeringen ikke kan fortsætte den afbrudte provisoriske Virksomhed, det er just derfor, at jeg ser hen til med noget Haab, og næstendels som det sidste, til Agravbevægelsen, der nu er kommen op her i Landet. Det kommer selvfølgelig an paa,